

ОБОБЩЕН ДОКЛАД

ОТ ПРОВЕДЕНО ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОЛИТИКАТА
ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

В ОБЩИНА ВИДИН

МЕСЕЦ ОКТОМВРИ 2023 Г.

Част I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

В рамките на проект BG05SFOP001-2.025-0051 „Активно гражданство за чист въздух“ през месец октомври 2023 г. продължи реализирането на гражданско наблюдение на територията на Община Видин, фокусирано върху местната политика по осигуряване качество на атмосферния въздух.

Гражданското наблюдение се провежда от екип от граждански наблюдатели – доброволци, подбрани при спазване на хоризонталните принципи за недопускане на дискриминация, равенство между половете, равно участие, както и липса на конфликт на интереси със структурите, обект на наблюдение.

За отчетния период бяха проведени 3 граждански наблюдения при спазване на разработената методология, отчетена е следната статистика:

Проведени граждански наблюдения	
Общ брой наблюдения за месеца	3
Наблюдения, осъществени между 7.00 и 19.00 часа	3

www.eufunds.bg

Проект № BG05SFOP001-2.025-0051 „Активно гражданство за чист въздух“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, по процедура BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“

Наблюдения, осъществени между 19.00 и 7.00 часа	0
Наблюдения, осъществени през работен ден	2
Наблюдения, осъществени през почивен ден	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 1	0
Наблюдения, проведени в пилотна зона 2	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 3	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 4	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 5	0
Наблюдения, проведени в пилотна зона 6	0
Наблюдения, проведени в пилотна зона 7	0
Наблюдения, проведени с граждани	2
Наблюдения, проведени с представител на общинска администрация	1
Наблюдения, проведени с представител на СГО	0
Други граждански наблюдения	0

Част II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИТЕ ГРАЖДАНСКИ НАБЛЮДЕНИЯ

През месец октомври 2023 г. са проведени общо 3 наблюдения на място, от които 2 с граждани и 1 с представител на общинска администрация.

При реализираните интервюта бяха констатирани следните резултати:

I.	Качество на атмосферния въздух – състояние и оценка
-----------	--

1	<p>Основни източници на замърсяване на атмосферния въздух</p> <p><i>100 % от интервюираните лица са на мнение, че битово отопление е основният източник на замърсяване на атмосферния въздух в района на Община Видин. В допълнение, по 33 % от респондентите заявяват, че транспортните средства и неорганизираните източници също допринасят за замърсяването на атмосферния въздух.</i></p>
2	<p>Транспортът като източник на замърсяване</p> <p><i>Болиинството респонденти смятат, че транспортът е сериозен източник на замърсяване.</i></p>
3	<p>Битовото отопление като източник на замърсяване</p> <p><i>Според всички респонденти битовото отопление е сериозен източник на замърсяване на атмосферния въздух.</i></p>
4	<p>Индустрията като източник на замърсяване</p> <p><i>Всички респонденти са на мнение, че на местно ниво индустрията е незначителен източник на замърсяване.</i></p>
5	<p>Строителството като източник на замърсяване</p> <p><i>Всички интервюирани лица са на мнение, че на местно ниво строителството е незначителен източник на замърсяване.</i></p>
6	<p>Неорганизиран източници на замърсяване</p> <p><i>Болиинството от интервюираните лица са на мнение, че другите неорганизиран източници на замърсяване оказват незначителен ефект върху качеството на атмосферния въздух. Едно от интервюираните лица смята, че неорганизираните източници оказват сериозно влияние върху качеството на атмосферния въздух.</i></p>
II.	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух – оценка
1	<p>Машинно метене и миене на уличната мрежа</p> <p><i>Всички респонденти са на мнение, че машинното метене и миене на уличната мрежа е много ефективна мярка за опазване и подобряване качеството на атмосферния въздух.</i></p>
2	<p>Миене на маркуч на регулата на улиците за движение след края на зимния сезон</p> <p><i>Всички респонденти споделят, че миенето на маркуч на регулата на улиците след края на зимния сезон е много ефективна мярка, която има положителен ефект върху качеството на атмосферния въздух.</i></p>
3	<p>Състояние на почистващата техника, възможности за миене и третиране с антиобледеняващи средства, използва ли се по предназначение</p> <p><i>Всички интервюирани лица са на мнение, че почистващата техника се използва по предназначение.</i></p>

4	<p>Използване на антиобледеняващи препарати през зимния сезон /вместо опесъчаване/, ефект</p> <p><i>Болиинството от интервюираните лица е на мнение, че през зимния сезон се използват антиобледеняващи препарати, които обаче амортизират автомобилния парк в общината.</i></p>
5	<p>Текущи ремонти и/или изграждането на нова пътна инфраструктура в общината и нейната поддръжка</p> <p><i>Болиинството интервюирани лица са на мнение, че в общината се извършват предимно текущи ремонти.</i></p>
6	<p>Системен контрол за възстановяване на уличната мрежа и тротоарна настилка след ремонт на подземната инфраструктура</p> <p><i>Болиинството респонденти са на мнение, че след ремонт на подземната инфраструктура уличната мрежа и тротоар се възстановяват частично.</i></p>
7	<p>Контрол и санкции за замърсяване и увреждане на територии при извършване на строителни дейности, изгаряне на отпадъци на открито и в бита</p> <p><i>По-голямата част от интервюираните смятат, че липсват контрол и санкции за замърсяване и увреждане на територии при извършване на строителни дейности и при изгаряне на отпадъци на открито и в бита.</i></p>
8	<p>Ежегодно озеленяване на обществените пространства, допълнително засаждане на дървета, създаване на зелен крайградски пояс</p> <p><i>Голямата част от интервюираните лица са на мнение, че се извършват озеленителни дейности на обществените пространства, но те са недостатъчни. По време на едно от наблюденията се посочва, че са необходими дейности по озеленяване и в кв. Гео Милев и други крайни квартали.</i></p>
9	<p>Енергийни характеристики на общинските сгради при ремонтирането им</p> <p><i>Болиинството от интервюираните лица е на мнение, че след ремонтиране енергийните характеристики на общинските сгради се подобряват.</i></p>
10	<p>Проучване, идентифициране, анализ и контрол на емисиите от производствени и търговски обекти, от заведения за хранене, използващи открити скари на дървени въглища</p> <p><i>По-голямата част от интервюираните лица не могат да преценят дали се извършват дейности по проучване, идентифициране, анализ и контрол на емисиите от производствени и търговски обекти, от заведенията за хранене, използващи открити скари на дървени въглища.</i></p>
11	<p>Стимулиране използването на ВЕИ за отопление</p> <p><i>Разделено е мнението на респондентите относно тази мярка – 1/3 от интервюираните смятат, че мярката е ефективна, друга 1/3 – че е неефективна и последната трета от</i></p>

	<i>респондентите не е в състояние да даде оценка за прилагането на тази мярка.</i>
12	<p>Замяна на отоплението на течни и твърди горива в общинските сгради с отопление на геотермална енергия, пелети или чипс</p> <p><i>Всички интервюирани лица са на мнение, че прилагането на тази мярка е много ефективно.</i></p>
13	<p>Подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво в бита и замаяната им с устойчиви алтернативи</p> <p><i>Всички респонденти са на мнение, че мярката е много ефективна.</i></p>
14	<p>Насърчаване и подпомагане реализирането на мерки за енергийната ефективност в жилищните сгради с цел намаляване на енергийното потребление и емисиите ФПЧ10</p> <p><i>Всички респонденти са на мнение, че мярката е много ефективна.</i></p>
15	<p>Зелени изисквания в процедурите за обществени поръчки за градски транспорт (напр. за притежание на стандарт минимум ЕВРО 4 за превозните средства)</p> <p><i>По-голямата част от интервюираните лица споделят, че не могат да преценят дали в процедурите за обществени поръчки са налице зелени изисквания.</i></p>
16	<p>Изграждане на пешеходни и велоалеи</p> <p><i>Всички интервюирани лица смятат, че изграждането на пешеходни и велоалеи е много ефективна мярка.</i></p>
17	<p>Създаване на регистър на зоните, потенциални източници на прах („кални петна“) на територията на Община Видин</p> <p><i>По-голямата част от интервюираните лица споделят, че не могат да преценят дали мярката е ефективна.</i></p>
III.	Гражданско участие – състояние и оценка
1	<p>Гражданско участие, публичност, прозрачност и достъп до информация</p> <p><i>По-голямата част от интервюираните лица споделят, че не е налице гражданско участие в процеса по осигуряване качеството на атмосферния въздух. Представителят на общинската администрация заявява, че има гражданско участие в процеса по осигуряване качество на атмосферния въздух и че е предоставен достъп до информация, касаеща опазване чистотата на атмосферния въздух. Останалите респонденти заявяват, че не е предоставен достъп до информация или не могат да дадат оценка. Повечето респонденти са на мнение, че отговорните институции предоставят регулярна информация и отчетност относно вложените ресурси и постигнатите резултати във връзка с прилагането на политиката по опазване и подобряване качеството на атмосферния въздух.</i></p>
2	<p>Ефикасност и ефективност на системата за подаване на сигнали и жалби, свързани с качеството на въздуха</p>

	<p><i>Болишството от респондентите споделят, че не могат да дадат оценка на ефективността на системата за подаване на сигнали и жалби относно качеството на атмосферния въздух, тъй като не са подавали жалби.</i></p>
IV.	Оценка на качеството на атмосферния въздух
1	<p>Оценка на качеството на атмосферния въздух</p> <p><i>Болишството от интервюираните лица са на мнение, че качеството на атмосферния въздух в Община Видин отговаря на нуждите и потребностите на гражданите.</i></p> <p><i>Общата оценка за качеството на атмосферния въздух е много добра (4,67).</i></p>
V.	Сигнали и препоръки
1	<p>Подаден ли е сигнал за замърсяване / понижено качество на атмосферния въздух?</p> <p><i>Не е подаден сигнал за замърсяване или за понижено качество на атмосферния въздух.</i></p>
2	<p>Дадени ли са препоръки за подобряване качеството на атмосферния въздух?</p> <p><i>Серия от препоръки са отправени към администрацията, отговорна за опазване качеството на атмосферния въздух:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• Да се инсталира видеонаблюдение и на нарушителите да се налагат глоби;</i> <i>• Общинска полиция да следи за нерегламентирано изгаряне на отпадъци;</i> <i>• Да се забрани на тежкотоварни автомобили да преминават през центъра на града (в т.ч. бул. Панония);</i> <i>• След ремонт на пътната настилка, подземната инфраструктура или тротоар, асфалтовото покритие и тротоарната настилка да се възстановяват напълно;</i> <i>• Да се продължи със замяната на отоплителните уреди на твърдо гориво;</i> <i>• Да се предприемат действия за мотивиране на гражданите да не се отопляват на твърдо гориво;</i> <i>• Да се извършва по-сериозен контрол при строителство и изпълнение на мерки, касаещи запрашаването в резултат на ремонтни дейности;</i> <i>• Да се възстановят защитните зелени пояси около град Видин.</i>
VI.	Други коментари, заключение
	<p><i>В резултат на проведените през месец октомври 2023 година граждански наблюдения като цяло се отчита много добра оценка на провежданата политика по осигуряване</i></p>

качество на атмосферния въздух в Община Видин. И през този месец според всички интервюирани лица с най-сериозен дял в замърсяването на атмосферния въздух в общината е битовото отопление, като някои от респондентите допълват, че транспортните средства и неорганизираните източници също имат висок дял в замърсяването на въздуха.

Силно се подкрепят мерки като машинно метене и миене на уличната мрежа и миенето на маркуч на регулата на улицата за движение след края на зимния сезон, както и използването на съвременна почистваща техника и антиобледеняващи средства през зимния сезон.

С много висока подкрепа се ползват мерките, свързани с подмяната на отоплителните уреди на твърдо гориво в бита с устойчиви алтернативи, както и реализирането на мерки за повишаване на енергийната ефективност в обществените и в жилищните сгради.

Много висока е оценката за наличието на пешеходни и велоалеи.

Голямата част от интервюираните лица са на мнение, че се извършват озеленителни дейности на обществените пространства, но те са недостатъчни. По време на едно от наблюденията се посочва, че са необходими дейности по озеленяване и в кв. Гео Милев и други крайни квартали.

Според респондентите пътната инфраструктура в общината се възстановява частично след извършване на ремонт на подземната инфраструктура, като се извършват предимно текущи ремонти.

По-голямата част от интервюираните смятат, че липсват контрол и санкции за замърсяване и увреждане на територии при извършване на строителни дейности и при изгаряне на отпадъци на открито и в бита.

Болишинството от интервюираните лица са на мнение, че качеството на атмосферния въздух в Община Видин отговаря на нуждите и потребностите на гражданите. Общата оценка за качеството на атмосферния въздух е много добра (4,67).

Част III. ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ

В резултат на проведените през месец октомври 2023 година граждански наблюдения като цяло се отчита много добра оценка на провежданата политика по осигуряване качество на атмосферния въздух в Община Видин.

И през този месец според интервюираните лица с най-сериозен дял в замърсяването на атмосферния въздух в общината е битовото отопление, но транспортът и неорганизираните източници също оказват влияние върху качеството на атмосферния въздух.

Силно се подкрепят мерки като машинно метене и миене на уличната мрежа и миенето на маркуч на регулата на улицата за движение след края на зимния сезон, както и използването на съвременна почистваща техника и антиобледеняващи средства през зимния сезон.

С много висока подкрепа се ползват мерките, свързани с подмяната на отоплителните уреди на твърдо гориво в бита с устойчиви алтернативи, както и реализирането на мерки за повишаване на енергийната ефективност в обществените и в жилищните сгради.

Много висока е оценката за наличието на пешеходни и велоалеи.

Голямата част от интервюираните лица са на мнение, че се извършват озеленителни дейности на обществените пространства, но те са недостатъчни. По време на едно от наблюденията се посочва, че са необходими дейности по озеленяване и в кв. Гео Милев и други крайни квартали.

Според респондентите пътната инфраструктура в общината се възстановява частично след извършване на ремонт на подземната инфраструктура, като се извършват предимно текущи ремонти.

По-голямата част от интервюираните смятат, че липсват контрол и санкции за замърсяване и увреждане на територии при извършване на строителни дейности и при изгаряне на отпадъци на открито и в бита.

За съжаление, продължава да се споделя за недостатъчно гражданско участие в процеса по осигуряване качеството на атмосферния въздух и за неясен достъп до информация, касаеща опазването на чистотата на въздуха. По-голямата част от интервюираните лица споделят, че

не е налице гражданско участие в процеса по осигуряване качеството на атмосферния въздух. Представителят на общинската администрация заявява, че има гражданско участие в процеса по осигуряване качество на атмосферния въздух и че е предоставен достъп до информация, касаеща опазване чистотата на атмосферния въздух. Останалите респонденти заявяват, че не е предоставен достъп до информация или не могат да дадат оценка. Повечето респонденти са на мнение, че отговорните институции предоставят регулярна информация и отчетност относно вложените ресурси и постигнатите резултати във връзка с прилагането на политиката по опазване и подобряване качеството на атмосферния въздух.

Болшинството интервюирани лица са на мнение, че качеството на атмосферния въздух в Община Видин отговаря на нуждите и потребностите на гражданите. Общата оценка за качеството на атмосферния въздух е много добра (4,67). Прави впечатление, че с напредването в реализирането на гражданските наблюдения оценката за качеството на атмосферния въздух в Община Видин се повишава.

Отправени са редица препоръки за подобряване чистотата на въздуха:

- Да се инсталира видеонаблюдение и на нарушителите да се налагат глоби;
- Общинска полиция да следи за нерегламентирано изгаряне на отпадъци;
- Да се забрани на тежкотоварни автомобили да преминават през центъра на града;
- След ремонт на пътната настилка, подземната инфраструктура или тротоар, асфалтовото покритие и тротоарната настилка да се възстановяват напълно;
- Да се продължи със замяната на отоплителните уреди на твърдо гориво;
- Да се предприемат действия за мотивиране на гражданите да не се отопляват на твърдо гориво;
- Да се извършва по-сериозен контрол при строителство и изпълнение на мерки, касаещи запращаването в резултат на ремонтни дейности;
- Да се възстановят защитните зелени пояси около град Видин.

Мария Великова

Ръководител Екип Гражданско наблюдение